

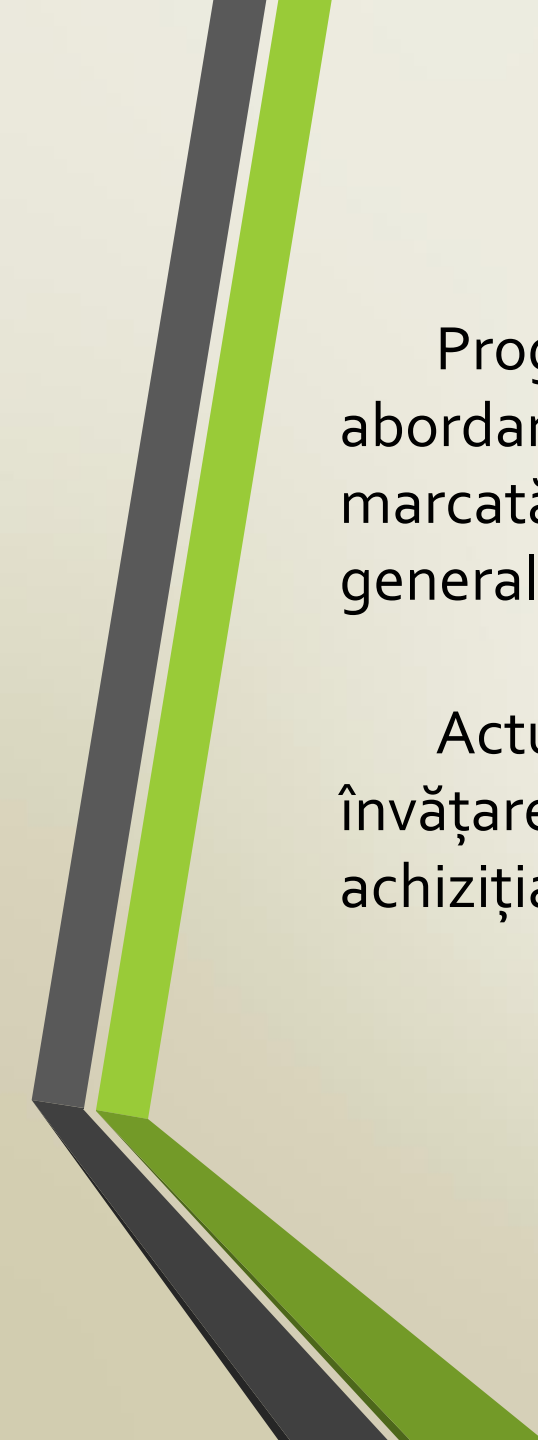
Programa școlară pentru disciplina
*Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu
predare în limba maghiară* – filiera teoretică – ciclul
inferior al liceului Trunchiul comun (TC) și curriculumul
diferențiat (CD*)

Clasa a IX-a,

Programa școlară pentru disciplina
*Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu
predare în limba maghiară* – filiera tehnologică – ciclul
inferior al liceului

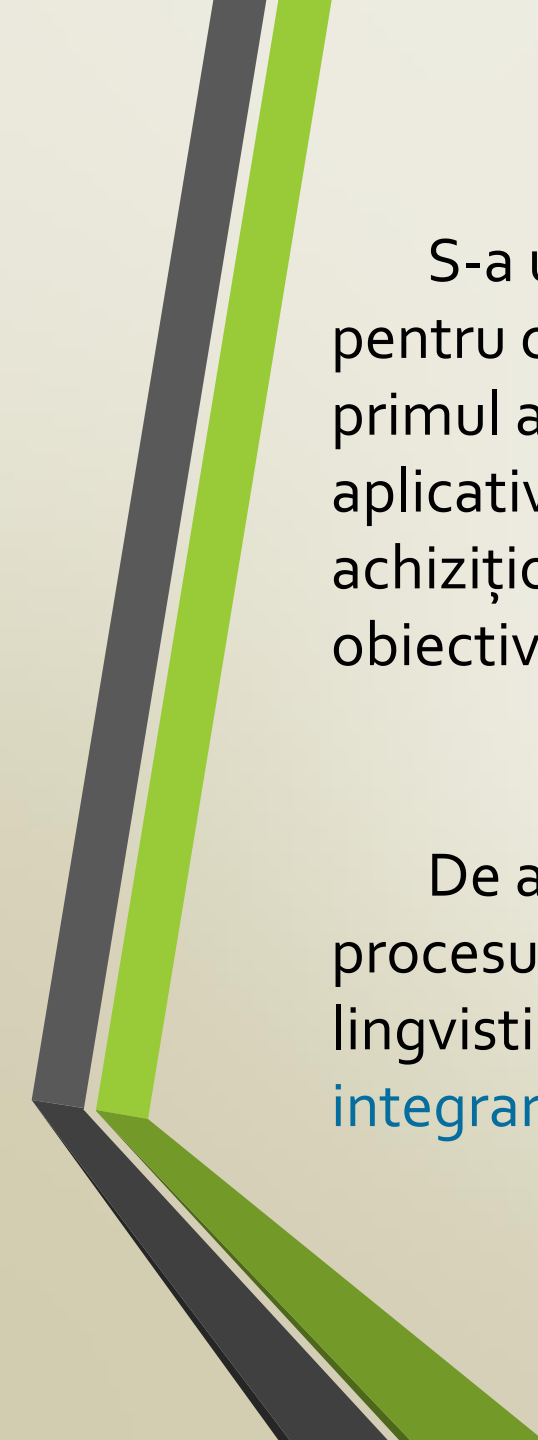
Clasa a IX-a,

aprobate prin OMEN 5.153/2021

Programa reprezintă o **noutate absolută** pentru ciclul liceal. Ea introduce o abordare nouă, **în spiritul politicilor lingvistice europene**, și este profund marcată de principiile care se respectă, la această oră, în didactica limbilor, în general.

Actuala programă vizează **standardizarea** întregului proces de predare-învățare-evaluare a RLNM, în vederea obținerii unor rezultate cât mai bune în achiziția limbii române de către elevii nonnativi, într-un timp cât mai scurt.

S-a urmărit și **asigurarea continuității** față de programa de specialitate pentru clasele V-VIII, destinată elevilor maghiari. Noua programă, pentru primul an de liceu, urmărește și ea să impună același traseu, pragmatic și aplicativ, în desfășurarea demersului didactic, valorificând ceea ce au achiziționat elevii, până în acest moment, și continuând, în mod firesc, obiectivele stabilite anterior.

De asemenea, documentul face parte dintr-o **viziune de ansamblu** privind procesul de predare –învățare la nivel liceal, care să conducă elevul la un nivel lingvistic ce îi va asigura șanse egale atât la **examene**, cât mai ales în **integrarea pe piața muncii**.

În realizarea ei s-a urmărit:

- racordarea la *Cadrul european comun de referință pentru limbi (CECRL)*;
- corelarea cu descriptorii din *Companion Volume*, suplimentul la CECRL, publicat în 2018-cel mai nou ghid utilizat, pe plan internațional, în elaborarea curriculelor pentru predarea unei limbi ca limbă nematernă sau ca limbă a doua;
- o adaptare cât mai bună a descriptorilor generali, valabili pentru toate limbile, la specificul limbii române, utilizându-se *Descrierea minimală a limbii române*;
- respectarea recomandărilor proiectului CRED, și anume *centrarea întregului proces educativ pe elev*- această perspectivă impune promovarea unui *curriculum flexibil*.

Elemente de noutate:

1. acordarea unui spațiu semnificativ, de sine stătător, **competenței de interacțiune orală și scrisă**;
2. introducerea competenței de **mediere în context plurilingv și pluricultural**;
3. raportarea la scalele cu descriptorii specifici **nivelului de competență B1+ și, parțial, nivelului B2**, la care, teoretic, ar trebui să se situeze elevii maghiari la începutul ciclului liceal;
4. domeniile de conținut vor fi abordate tematic (**teme noi**).

Competențe generale și specifice

Competențele generale indică cele patru direcții fundamentale din paradigma actuală a procesului de predare-învățare-evaluare a unei limbi de către vorbitorii nonnativi, prevăzute în *Companion Volume*:

- 1. *receptarea mesajului oral și scris, în diferite situații de comunicare;*
- 2. *producerea mesajului oral și scris, în diferite situații de comunicare;*
- 3. *interacțiunea orală și scrisă;*
- 4. *medierea culturală în context plurilingv și pluricultural.*

Competențele specifice, cu exemple de *activități de învățare*, decurg, logic, din competențele generale, specificând obiectivele de îndeplinit, respectiv rezultatele la care trebuie să ajungă elevul la sfârșitul clasei a IX-a.

! În cazul filierei tehnologice: se reduce numărul de competențe specifice și se simplifică activitățile de învățare.

Medierea în context plurilingv și pluricultural

- în actul medierii, elevul acționează asemenea unui agent social, el este un *constructor de poduri*, care facilitează realizarea actului comunicării;
- în mediere, rolul principal îi revine limbii în crearea spațiului și condițiilor comunicării eficiente;
- în actul medierii, elevului îi revine sarcina de a-și încuraja colegii să construiască sau să descopere sensuri noi/ inedite ale comunicării;

Conținuturi

<i>Teme obligatorii</i> (și pentru filiera tehnologică)	<i>Teme facultative</i> (nu apar la filiera tehnologică)
<ul style="list-style-type: none">● <i>Stil de viață sănătos</i>● <i>Tehnologiile în viața noastră</i>● <i>Adolescenți printre cărți</i>	<ul style="list-style-type: none">● <i>Călătoriile</i>● <i>Școala și educația</i>● <i>Protejarea mediului</i>

LISTĂ ORIENTATIVĂ DE OPERE/TEXTE RECOMANDATE

- Se pot folosi texte integrale/se pot adapta fragmente, având lungimea de **maximum 250-300 de cuvinte**, din texte nonliterare sau literare, aparținând autorilor din lista orientativă, și nu numai.
- În cazul în care lungimea va fi mai mare, textul va fi împărțit obligatoriu în fragmente și va fi exploatat în etape.

Tema: Stil de viață sănătos

- Liliana Corobca, Buburuza
- Nadia Comăneci, Scrisori către o tânără gimnastă
- Mihaela Bilic, Ronțăieli (ne)vinovate

Din literatura universală

- Eric E Schmitt, Oscar si tanti Roz
- Sofi Oksanen, Vacile lui Stalin
- Meik Wiking, Hygge
- Nicola Yoon, Absolut tot
- Monty Lyman, Remarcabila viață a pielii
- Stephen King, Doctor Sleep
- Rosella Postorino, Degustătoarele
- Dean Karnazes, Ultramaratonistul
- Renee McGregor, Alimentația sportivilor amatori și de performanță
- Kathryn Erkin, Pasăre cântătoare
- Kate Atkinson, Viață după viață
- Holly Vorba, Acum sunt normală?

Tema: Tehnologiile în viața noastră

Florin Iaru, De-a wati ascunselea

Cristina Hermeziu, Viata pe Facebook. Dau like, deci exist

Florin Bică, Online - A treia planetă de la soare

Mircea Cărtărescu, Pururi tânăr, înfășurat în pixeli

Ovidiu Scridon, O lume de roboți

Florentina Mitrica, Pierduți

Din literatura universală

- Peter Brown, *Insula robotilor*
- Chloe Delaume, *Locuiesc in televizor*
- Diana Graber, *Copiii în era digitală*
- David Kirkpatrick, *Efectul Facebook*
- Manfred Spitzer, *Demența digitala. Cum ne tulbura mintea noile tehnologii*
- Jamie Bartlett, *Oameni vs Tehnologie*
- Sophie Rigal-Goulard, *15 zile fără internet*
- Jessica Park, *Băiatul de pe Facebook*
- Herbert George Wells, *Mașina timpului*
- Jules Verne, *Călătorii extraordinare. Aventuri între știință și literatură*

Tema: Adolescenți printre cărți

- Raluca Poenaru, Pericol
- Ioana Pârvulescu, Inocenții
- Mircea Eliade, Romanul adolescentului miop
- Constantin Chiriță, Cireșarii
- Tatiana Niculescu, Nepovestitele iubiri.7 minibiografii sentimentale
- Marius Albert Neguț, Cerberus
- Dan Lungu, Fetița care s-a jucat de-a Dumnezeu
- Simona Popescu, Exuvii
- Grigore Bajenaru, Cișmigiu Et Comp.
- Carmen Firan, Un vis ce fuge
- Mircea Cărtărescu, Florin scrie un roman
- Ana Blandiana , Ei merg pe role
- Otilia Marchiș-Bölöni, Cartea suferințelor
- Geo Bogza, Jurnal de copilărie și adolescență
- Gabriel Liiceanu, Declarație de iubire
- Gabriel Brebenar, Jurnalul unui cititor

Din literatura universală

- Rachel Renne Russel, Însemnările unei puștoaice
- Tommy Greenwald, Cum să faci să nu citești
- J.K. Rowling, Harry Potter și piatra filozofală
- Erik Emanuel Schmitt, Otrava iubirii
- Fredrik Backman, Scandalul
- Fredrik Backman, Noi contra voastră
- Sean Covey, Cele 7 obiceiuri ale adolescenților extraordinari de eficace. Ghidul fundamental pentru succes al adolescenților
- Jeff Henigson, 1986. Povestea adevărată a unui adolescent care aproape că a salvat lumea
- Anna Frank, Jurnalul Annei Frank
- Markus Zusak, Hoțul de cărți
- John Boyne, Băiatul cu pijamale în dungă
- Attila Bartis, Sfârșitul
- György Dragomán, Rugul
- William Golding, Împăratul muștelor
- Kim Ligett, Anul de grație
- Delia Owens, Acolo unde cântă raii
- Cornelia Funke, Inimă de cerneală
- Rui Zink, Așteptarea

Sugestiile metodologice -un suport real -

Sugestii cu privire la:

- ✓ proiectarea lecției;
- ✓ evaluarea competențelor;
- ✓ listă orientativă de opere/texte recomandate;
- ✓ link-uri utile.

Proiectarea demersului didactic

- *1. Impunerea limbii române ca limbă unică de contact în timpul lecțiilor;*
- *2. Folosirea microlimbii atât în pregătirea inputurilor, cât și în conversația cu clasa;*
- *3. Dezvoltarea integrată a competențelor;*
- *4. Respectarea celor trei pași în proiectarea activităților de receptare orală și scrisă;*
- *5. Formularea unor sarcini de lucru cât mai autentice;*
- *6. Utilizarea unor suporturi audiovizuale cât mai atractive;*
- *7. Introducerea directă a lexicului, apelându-se la traducerea în limba maternă doar în ultimă instanță, după ce au fost epuizate toate celelalte metode;*
- *8. Descentrarea activităților, astfel încât vocea profesorului să se audă mai puțin decât vocea elevilor.*

PRECIZĂRI

- Domeniile de conținut vor fi abordate tematic, urmărindu-se formarea competențelor generale și specifice.
- Sunt propuse șase teme pentru clasa a IX-a, trei obligatorii și trei facultative. La TC se vor aborda patru teme (cele trei obligatorii și una facultativă), iar la CD* cinci teme (cele trei obligatorii și două facultative).
- Exemplele oferite nu trebuie parcurse integral. Profesorul va selecta conținuturile în funcție de specificul clasei și de contextul de predare.
- Atenție la precizările privind ELEMENTELE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII! Pentru denumirea claselor și a categoriilor gramaticale enumerate, s-a utilizat metalimbajul, dar terminologia specifică elementelor de construcție a comunicării nu va face obiectul unei învățări explicite. Nu se predă gramatică descriptivă!
- Lista bibliografică are caracter orientativ; în ce privește medierea, sunt binevenite mai ales textele literare / nonliterare care abordează relația dintre Eu și Celălalt, dintre identitate și alteritate, în contexte multietnice etc. Să nu uităm că o dimensiune fundamentală a medierii este cea culturală!

PRECIZĂRI

- În realizarea planificărilor se are în vedere strict programa. Profesorii vor ține cont de nivelul real al clasei și vor alege textele suport în consecință.
- Unitatea de măsură în ce privește justa aplicare a programei este dată de nivelul de cunoaștere al elevilor la finalul anului de studiu, care ar trebui să fie nivel B2+ conform CECRL.
- Atenție! **Programa pentru filiera tehnologică se va aplica la liceele tehnologice.**
- La nivel **profesional/dual** se va adapta programa pentru filiera tehnologică după cum urmează:
 1. Se studiază 2 teme la alegere;
 2. Se recomandă ca textele suport să fie preponderent nonliterare;
- Procesul de predare – învățare se va axa pe formarea competențelor, nicidecum pe transmiterea de conținuturi.

MULT SUCCES ÎN NOUL AN ȘCOLAR!